Ч. 76 Второк 6 (18) цьвітня 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Рух еміґрацийний.

(Дальше).

До безпосередної аґітациї за еміґрацією до Канади причиняють ся може найбільше листи і ґазети присилані умисно в тій цїли з Америки. Чи правда не знаємо, але говорять, що листи присилані до селян в Галичині хоч би й в ріжних, далеких від себе сторонах, нїби то від їх свояків в Америці, суть писані одною і тою самою рукою — не що иншого лиш висилають їх аґенти з Америки; а чи такий лист, писаний до Івана в Снятині або до Грицька в Збаразчині, він однаковий.

Готовби може хтось сказати, що ми сего або того несправедливо посуджуємо о аґітацию за еміґрацією до Канади. Ми вже сказали попереду, на якій основі то робимо, а ось ще один доказ. Перед нами число американьскої „Свободи" з 23-го марта 1899, отже як на американьску ґазету в Европі зовсім недавне. Ми тої ґазети не пренумеруємо, а преці єї роздобули; припускаємо, що она так само, а може ще скорше дістає ся в руки коли вже не безпосередно селянам маючим охоту до еміґрациї то бодай посередникам, підручникам аґентів, котрі єї відтак подають дальше. Отже в тім числї Свободи, котра, як видимо, курсує і по Галичині, знаходить ся аж в двох місцях заохота до еміґрациї. Там, що правда, говорить ся лиш до Русинів американьских, але коли то прочитають і галицкі Русини, то трудно, щоби не набрали охоти до Канади, тим більше, що в „Свободі" представляє ся в ярких красках політичні невзгодини між Русинами, а за взорець ставить ся їм Поляків, та каже ся: Поляки вишукали в Парані другу вітчину.... зробім і ми так в Канаді. — Ну, що до Парани, то ми довідали ся недавно тому від одного латиньского сьвященика, котрий їздив до Парани і вернув звідтам, що все то, що про Парану говорить ся і пише ся, то великий гумбуґ; — не сумніваємо ся, що і аґітация за еміґрацією до Канади, то так само великий гумбуґ, котрого жертвою стають ся наші темні селяни. (Побачимо то пізнїйше на вістях із Канади). Коли читатель згаданого числа американьскої „Свободи" знаходить в однім місци заохоту до еміграциї до Бразилїї, то в другім місци зараз знайде і показчик дороги та адресу до помічника: Rev. N. Dmytriw, котрий містить в тій ґазеті анонс, в котрім предкладає еміґрантам свої услуги, та каже: Хто хоче докладно знати про Канаду, нехай пише до мене.... Розуміє ся, що і сей анонс, як і американьска ґазета, призначений лиш для Русинів в Америці; а тому нїхто не винен, що адреса подана для Америки може так само добре послужити і руским селянам в Галичині.

В Американьскій „Свободі" розповідає К. Ґеник про российских духоборців, котрих вигнано з Росиї, а котрі длятого виїхали до Канади. То оповідане призначене для Русинів в Америці, але єго підхопила одна радикальна ґазета, котра розходить ся між селянами і давай єго передруковувати, бо там єсть кілька гадок, котрі можуть дуже підходити до смаку радикалам. Згадана ґазета мабуть так втішила ся пригожим для неї материялом, що не богато розбирала, кому та статия буде більше на руку, чи радикальній партиї, чи американьскому аґентови і так стала ся наганячем того аґента. Наші селяни певно не схотять і не будуть так побирати ся як духоборці, але за то довідають ся они, куди їде ся до Канади, як там принимають чужих, дають подарунки і т. п., отже й нашого селянина скортить поїхати туди, куди поїхав так преці благородний, честний, побожний і опрятний духоборець.

Ще на одну причину еміґрациї хочемо звернути увагу, на котру у нас або зовсім не зважають або лиш дуже мало і не так як потреба. Наш селянин, чи він буде тут в краю, чи поїде до Канади, а хочби єго завіз в незнати як богаті землї, мусить при теперішнім своїм стані скорше чи пізнїйше загибати. Він видить свій ратунок лиш в однім збільшеню землї. Ба, та бо земля не родить ся і не плодить ся, а люди плодять ся, отже з часом, і то не в так далекій будучности не стане і в Канаді землї. А куди тогди еміґрувати? Нинїшні часи такі, що треба дбати не лиш о само прибільшенє землї, але в далеко більшій мірі ще й о піднесенє продукциї на тій земли, яку хто має. Але бо як раз о то у нас нїхто не дбає. Наш селянин не має де научити ся поступового господарства. В своїй громаді він не має взірця, бо дідич або сьвященик по найбільшій части так само не знають ся на поступовій господарці, а хочби й знали ся, то они по своїй природі не можуть бути взірцем для него. Дідич в селї — то властитель більшої посїлости, що робить все на великі розміри, а сьвященик — то чиншівник, котрого родина доти на ґрунті, доки жиє голова, а селянин, такий що має морґ, два, три — то зарібник, котрому не може бути взірцем анї чиншівник, анї властитель більшої посїлости, отже він не знає способу, не видить взірця, якби єму із зарібника дорабляти ся на господаря. Ось і причина всеї нужди у нас а заразом може і най-

---

15)

ІНДИЯ, ЕЇ НАРОДИ І ЇХ ІСТОРИЯ.

(Після Пфлюк-Гартунґа, Танера, Веґенера і др. зладив К. Вербин).

VIII.

Гайдарабад столиця нізама. — В гостинї у магараджі Мурлїя Маногара.— Магараджа в ґали. — При папіросці і водній люльці. — Гайдарабадскі монети.—Дорогоцінности магараджі.— Индийскі танцерки. — Пращане при сьвітлї смолоскипів. — Авранґабад, Елюра і Аджанта.

(Дальше).

Танець індийскої науч-джірль годі після нашого европейского понятя назвати танцем. Я вразу аж не знав, що на то казати; дівчина стояла випростована зовсім тихо, лиш часом підносила руки в гору або спускала їх знову. Правда, коли я лїпше придивив ся, то побачив, що цїле єї тіло порушало ся легонько, але зовсім так, як она того хотіла, в ритмах музики. Она не танцювала так, як у нас танцюють, обома ногами, танцювала пальцями на ногах і руках. Руки то стулювали ся, то отвирали ся знову, ходили викрутасами, поодинокі пальці згинали ся і корчили ся раз так, другий раз инакше; так само і пальці на ногах. Та й на цїлім тїлї можна було добачити слабий, але певно від волї зависимий рух. То тревало якусь хвилю, відтак почала она побренькувати і дзвонити ритмічно ногами, на котрих очевидно мала якісь дзвіночки, та рівночасно стала поволи сунути ся наперед аж до мого крісла. Відтак підняла руки саме менї коло лиця, та почала знов чудачно перебирати пальцями, мов би єї корчило а она пробовала о скілько ще може рушити ними. Опісля стала поволи посувати ся знову взад, при чім так само дзвонила з тиха ногами. Через цїлий той час лице єї було дуже поважне і она дивила ся як би стовпом, або лїпше сказавши, на єї лици як і у всіх прочих пробивала ся якась сумна задума мов би перед смертию. Видко, що то вже так мусить бути, подібно, як наші танцерки мусять вічно усьміхати ся; бо коли я по скінченю представленя розмавляв з товариством, казав собі показати їх одїж, їх окрасу, та їх інструменти, они сьміяли ся весело.

Якийсь час відбував ся танець в зовсім такий спосіб, як то я висше описав, а бодай я не міг добачити нових нюансів в єго всїляких фазах. А всеж-таки і мене взяла ся якась незнана менї розкіш. Я берлиньска дитина, в европейскім чорнім смокинґу, тут пізною нічною порою сам один в палатї індийского магараджі, доокола мене люди зовсім иншої барви, зовсім инакше убрані і в глубині своєї душі зовсім инакше відчуваючі; передомною сей фантастично чужий образ при живописнім сьвітлї неспокійно палахкотячих смолоскипів — материї, що мінять ся своїми красками, поблискуючі намиста, обручки та перстенї, якісь дивні рухи, понурі міни, до того якась чудацка музика, а до неї тихе подзвонюванє танцюючих ніг — то все таки зовсім що иншого, не щоденщина.

Але правда, що анї тота розкіш, анї етноґрафічна займавість не могли устояти ся довше як годину; цїла тота істория стала страшенно скучна. Ми Европейцї не розуміємо анї індийскої музики, анї тонкостий індийских науч. А що они суть, що всї тоті рухи пальцями і ногами мусять мати своє глубше значінє, свою артистичну вартість, о тім не можна анї на хвильку сумнївали ся, бо Инди можуть цїлими ночами дивити ся на таке видовище, а богаті Гінду платять знаменитим танцеркам науч великі суми, часами й кілька сот рупій за один вечер.

Коли Магараджа мене спитав, чи я вже досить надивив ся, годі було менї казати, що ще нї. За чверть години попращав ся я з ним і подякував єму сердечно та вийшов знову помежи рядами слуг, що кланяли ся низенько, через великий присїнок, а менї посьвітили на сходах смолоскипами, доки я аж не сїв до мого повоза.

На яких 11 кільометрів від Гайдарабаду

важнійжа причина еміґрациї. Люди шукають способу до житя: не уміють господарити інтензивно, то шукають способу щоби можна господарити екстензивно — в краю нема де, то треба іти в сьвіт хоч би й за море.

А що у нас на ту може найбільшу причину нужди радить ся? Майже нічого. Школи рільничі? — Они так добре як би й не для наших селян зарібників. Впрочім хиба би в кождім селї ставити школу рільничу, та й тогди ще не всї преці будуть ходити до школи. А може поможуть тим зарібникам всілякі товариства задаткові, райфайзенівскі каси і т. п. товариства? Й они добрі; певно, що легкий і дешевий кредит дуже добрий, іменно же для того, хто продукує і уміє продукувати. Але хто не знає ся на продукциї, для того хочби й найобильнїйший, найлекший і найдешевший кредит буде завсїгди острою бритвою приложеною до горла. На жаль у нас не хотять того розуміти і беруть ся ставити будинок не від підвалин але від криші.

(Дальше буде)

Новинки.

Львів дня 17-го цьвітня 1899.

— **Іспити зрілости в галицких середних школах.** Письменні іспити зрілости розпічнуть ся у всїх школах дня 15-го мая с. р. Устні іспити зрілости розпічнуть ся: а) в ґімназиях: в Бохни дня 13 червня, в Бродах дня 12 липня, в Бережанах 5 червня, в Бонковицях під Хировом 23 мая, в Дрогобичи 5 червня, в Ярославі 24 мая, в Яслї 23 червня, в Коломиї 19 червня, сьв. Анни в Кракові 29 мая, сьв. Яцка в Кракові 12 червня, академичній у Львові 27 мая, II-ій у Львові 12 червня, III-тій у Львові 15 червня для мужчин, а 24 червня для женщин, IV-ій у Львові 26 червня, V-тій у Львові 15 червня, в Новім Санчи 19 червня, в Подґуржи 7 червня, в I-ій в Перемишли 12 червня, в II-ій в Перемишли 17 червня, в Ряшеві 24 мая, в Самборі 10 червня, в Сяноцї 3 липня, в Станиславові 7 липня, в Стрию 20 червня, в Тернополи 24 червня, в Тарнові 2 червня, в Вадовицях 19 червня, в Золочеві 3 липня; б) в реальних школах: в Кракові 24 мая, у Львові 12 червня, в Станиславові 27 червня і в Тернополи 7 липня.

— **Артистичні підмоги.** Краєвий видїл признав на онодїшній сесиї з готівки в квотї 3.000 зр., призначеної соймом на запомоги для осіб, образуючих ся в штуках красних: малярам Ольшіньскому і Чайковскому в Парижи по 300 зр., Росдорферови з Відня 150 зр., Волиньскій з Монахова 150 зр., Яновскій з Кракова 150 зр., Еминовичови з Кракова 100 зр., Лукасевичови з Кракова 100 зр.; — різбарам: Островскому і Кузневичови на студиї в Італїї по 200 зр., Мазурови у Відни 200 зр.; — сьпівакам: Рушковскій, вдові по акторі 200 зр., Носалевичови з Відня 200 зр., Хулявскій з Дрездна 150 зр., Радкевичівній з Відня 150 зр., Пілярскій зі Львова 150 зр., Гавківній зі Львова 100 зр. — Дальше з фондациї Липиньских признав краєвий Видїл на образоване в грі на скрипках Пуликовскому зі Львова на науку в Медіолянї 500 зр., Ґебултовскому з Відня 500 зр. і зі Львова Більскому 100 зр., Максимовичови 100 зр., Барановскому 75, Бережяницкому 50, Яредкому 100 і Висоцкому 75 зр.

— **Еміґрация.** Кождий день приносить нові вісти з еміґрацийного руху. З повіта чортківского виїхало на днях до Канади 63 селян, з снятиньского 40, а в Чернівцях всїло онодї до зелїзничого поїзду 114 еміґрантів до Канади. З Небиловець, повіта калуского, вибралось також кілька родин під проводом якогось Думина, котрий приїхав по них умисне з Канади. Карти їзди мають до Вінніпеґ. Дня 11 і 12 с. м. переїхало через Краків до Канади поверх 600 осіб, головно з чортківского повіта. За причину до еміґрациї подають недостачу зарібків і податкові тягарі. Як звістно, з західної Галичини виїзджають селяни дуже численно за границю на зарібки. Німецка жандармерия в Мисловицях обчисляє число галицких еміґрантів за зарібком в ріжні сторони Німеччини і до Данїї на 35 до 40 тисяч людий, між ними дві третини женщин, а ледво одна трета часть мужчин. Дві пяті части ішли на роботу певну, на замовленя, а прочі спустились на щастє. Найлїпші условя мають еміґранти до Данїї, переважно дівчата, котрі їдуть туди вже вдруге і втретє. Гірші суть условя в Королївстві польскім, а найгірші в Познаньщинї. В Німеччинї поводить ся робітникам середно, але добре бодай то, що тамошні власти уважають пильно, щоби робітників не використовувано і приневолюють бюра, котрі вербують робітників, щоби заключали з ними контракти. І жандармерия німецка обходить ся з нашими людьми по людски. В осени привозять з собою робітники з Німеччини по 130—160 зр., а навіть по 200 зр., дівчата менше, по 110 зр. до 150 зр. Контракти звучать: з харчом від 20 до 30 марок місячно, без харчу 40 до 50 марок і 20 кґр. бульби тижднево з иншими додатками. Робота на умову дає 1·50 зр. до 2 зр. денно. Зарібки в Данїї висші о 5 марок, в Познаньщинї низші о 6—10 марок. (Марка = 60 кр.) Недостача орґанїзациї відбиває ся на австрийских робітниках тяжко.

— **Великий огонь.** З Кракова доносять: В суботу по полудни вибух великий огонь в касарни при площи Na groblach, а іменно в маґазинї соломи і сїна. Імовірно при складаню сїна і соломи в полудне, котрийсь з вояків кинув недокурене цигаро або сїрник і так викликав пожар. Коли появила ся полумінь, войско само хотїло єї угасити, але коли не могло дати ради, візвало помочи сторожі огневої. В огни утратили житє два підофіцири рахункові Шмід і Травзіґ. Їх тїла найдено цїлковито спалені. Третий їх товариш Бідер всniв вирятувати ся, бо вискочив з пода вікном, але дуже тяжко покалїчив ся. При випроваджуваню із стаєн, конї покалїчили кількох вояків. В маґазинах експльодували набої. Погоріли мундури і войскові прибори. Шкода виносить до 70.000 зр.

— **Обезпечене академиків.** Віденьский сенат академичний, порозумівши ся з товариствами обезпечень, представив слухачам унїверситету, особливо медикам, хемікам і фізикам условя, на яких можуть обезпечати ся від нещасливих случаїв підчас наукових занять. Оплата за обезпечене на один пів рік виносить 2 зр. 53 кр., за що академик в случаю калїцтва може дістати 12.000 зр. і в случаю хвилевого ушкодженя здоровля по 3 зр. денно. Обезпечати ся можна лише від тих нещасливих пригод, котрі лучать ся в окрузї мурів унїверситету.

— **Скажений пес** покусав в Снятинї дві особи: одну жидівку і суб'єкта Мізґальского. Той послїдний убив собаку полїном, але покусаний в

на захід єсть славна колись своїми богацтвами Ґольконда, місто, де давнїйше шльофовано дияманти, які знаходять ся в полудневих сторонах державы нізами. Тут був колись і головний ринок на индийскі дияманти, але з часом в индийских копальнях не стало диямантів, а коли ще в полудневій Африцї в краю Ґріка відкрито нові дуже обильні поля диямантові, индийска торговля диямантами підупала і заснїтила ся зовсїм, а з нею підупала і Ґольконда. Нинї тут майже анї слїду з давної величавости; 18 ґранїтових гробниць давних королїв з династиї Кутаб майже вже зовсїм завалили ся. За то стоїть тут сильна кріпость, в котрій єсть не лиш кримінал але й скарбниця нізама, мимоходом сказавши, наймогутнїйшого і найнебезпечнїйшого для Анґлїї индийского князя, котрий кождої хвилї може поставити 50.000 добре узброєного войска. Але й Анґлїйцї пильнують ся добре. На 9 кільометрів від столицї нізама єсть найсильнїйша в Индиї анґлїйска стация войскова Сікандерабад, котра займає 50 квадр. кільометрів місця а в окрузї котрої єсть місто і кілька сїл.

На північнім заходї від Гайдарабаду, недалеко західної границї єсть друга стара столиця державы нізама Авранґабад. Місто се лежить над рікою Дудна і звало ся Кіркі а теперішну назву дістало від великого моґула Авранґзеба, котрий тут мав свою столицю. Нинїшне місто, котре що в 1825 р. мало звиш 100.000 жителїв, має їх ледви 20.000. Тут виробляють головно шовкові материї і золоті та срібні брокати. Впрочім відзначає ся місто своїм городництвом. Із замітнїйших будинків єсть найкрасшим гробниця жінки моґула Авренґзеба, Робія Дурані, збудована на взорець Таджа в Аґрі.

На північний захід від Авранґабаду єсть село Елюра (Elura, по анґлїйски Ellora), славне із своїх печер і святинь витесаних в скалах. Коло того села єсть скалиста стїнка, довга на півтретя кільометра а в ній витесали собі святинї побіч себе рахмани, будгісти і джаіни (люди исповідуючі віру подібну до будгайскої). Кожда із тих сьвятинь і печер має свою назву, а найславнїйша єсть сьвятиня Каіляс. Она стоїть на великім в скалї викованім подвірю а перед нею єсть заслона викована із скали, та величезні статуи божків Шіва, Вішну і др. Поза сьвятинею єсть образ богинї Лякшмі викований з каменя а представляючий єї спочиваючу на льотосових цьвітах окружену слонями. На північнім і полудневім кінци подвіря стоїть по однім величезнім слони. Святиня єсть з надворку 42 метрів довга а в серединї тягне ся на 75 метрів далеко, єсть 45 метрів широка, а висота доходить місцями до 30 метрів. Коло сьвятинї стоять камінні слонї, льви і ґрифи, на горі має она підсїнє спочиваюче на 16 стовпах а на стїнах суть повирізувані всїлякі боги, хоч святиня присьвячена лишь богови Шіва. Сю сьвятиню як прочі виставив ще в осьмім столїтю якийсь раджа Еду з Ілїчпур, основатель Елюри на подяку богови Шіва за то, що він вилїчив єго з якоїсь недуги водою з недалекого жерела.

Подібні сьвятинї, витесані в скалї знаходять ся також в місцевости Аджанта (Ajanta) на північнім всходї від Елюри. Сї сьвятинї суть найкрасші зі всїх подібних і найбільше артистично викінчені. Тут єсть 5 сьвятинь і 24 печер, що служать за монастирскі келї. На їх стїнах красують ся образи в живих красках представляючі всїлякі сцени з житя Будги. Тї сьвятинї і келї печерскі виковано в дуже твердім камени, одні ще на 200 лїт перед, другі аж 600 лїт по рожд. Христовім.

IX.

Мадрас і Мадура. — В мадурскій сьвятини. — Бог Шіва і єго жінка. — Индийскі духи. — Лилики і сьвяті корови. — Сьвято Єннакаіпу. — Ставок лїлий. — Галя за 12 мілїонів. — Перед божком. — Адамів міст.

На полудне від устя ріки Ґанґес починає ся та часть Индиї, в котрій живуть переважно первістні жителї передно-индийского півострова, уступившись напираючим на них з півночи народам арийским. Єсть то край, котрий творить нинї мадраску президентуру зі столицею Мадрас на всхіднім побережу, а потомки первістного народу индийского, Дравіда, що тут проживають, розпадають ся на кілька племен, з котрих найважнїйші Телюґи на всхіднім побережу, званім Короманде́ль, Тамулї на полудневім і Малябари та Канарези на полуднево західнім побережу півострова, званім також побережем малябарским. До Дравідів зачисляють ся ще й Сінґалези, первістні жителї острови Цейльону. Дравідскі народи стали ся по части більше або менше Гіндами, а де держать ся браманїзму, там мають своїх власних браманів (рахманів).

Президентура мадраска, звана урядово The Presidency of Fort Saint George обнимає цїле полуднево всхідне побереже (Koromandel), західне побереже (Малябар) полудневу Канару і острову Лякадіви. Цїла президентура займає 386.139 квадр. кільометрів простору і около 40 мілїонів жителїв, після віроісповіданя около 35 мілїонів Гіндів, 2 і пів мілїона магометан і півтора мілїона християн.

Столицею мадраскої президентури єсть місто Мадрас, по индийски Мандрач (від санскритского або староиндийского Мандараджа, т. є. держава „манди", индийского божка пекла). Місто лежить в низькій, пісковатій сторонї над морем і має 453,000 жителїв, з тих 359.000 Гіндів, 54,000 магометан, а 40.000 християн. Місто тягне ся 15 кільометрів вздовж

чоло і обі ноги. Єго вислано зараз до Кракова на клініку дра Буйвіда на кошт міста Снятина.

— **Захоронки для сільских дітий**. Российска ґазета „Хуторянин“ доносить, що в полтавскій ґуберниї земство заводить по селах захоронки для дітий селян, занятих в літі роботами в поли. Такі захоронки показали ся дуже пожиточними, бо діти не лишають ся без догляду, коли родичів нема дома. Статистика виказує, що від часу, як отворено захоронки, число пожарів значно зменшило ся, а звістно, що в часі, як розпочинають ся роботи в поли, лютять ся найбільше огні по селах та що найчастійше діти забавляючи ся огнем суть причиною тих пожарів. Захоронками завідують місцеві учителі і учительки, хоч також богато осіб приймило на себе обовязок завідателів цілком безплатно. Селяни починають чим раз ліпше розуміти значінє і вагу тих захоронок і суть до них дуже прихильні.

Штука, наука і література.

— **В память XXXVIII. роковин смерти Т. Шевченка** устроюють інститутки „Руского дівочого інститута“ в Перемишли дня 16 н. ст. цьвітня торжественний „музикально-вокальний вечер“ з такою проґрамою: I. Вступне слово: 1. Бортняньский „Да ісправить ся“ хор; 2. Шевченко з „Неофітів“ деклямация Е. Г.; 3. Щурат-Кишакевич „Плила по небі хмаронька“ сольо-спів А. Л.; II. „Сон Галі“, фантастичні сцени в 3 актах з прольоґом і епільоґом, слова Є. Луцика, музика І. Кишакевича. — Початок о 6 годині вечером. — Заходом руских товариств народних в Перемишли відбуде ся в память XXXVIII роковин смерти Тараса Шевченка концерт в середу 19. н. ст. цьвітня (а не в четвер як первістно оголошено) в сали маґістрату. — Проґрама: Вступне слово п. В. Масляка; 1. Лисенка „Шумка-козак“ орхестра 45 полку; 2. Колесси „З обжинків“ хор міш. à capella Перемиского Бояна; 3. Шевченка „Невільник“ деклямация; 4. Лисенка „Іван Гус“ хор мішаний Пер. Бояна в супроводі фортепяна; 5. Шопена „Тріо на фортепян, скрипку і віольончелю“; 6. Лисенка „Ой люлі, люлі сольо-спів; 7. Кишакевича „Рута“ сольо-сопран і мішан. хор Бояна в супроводі орхестри. — Початок о годині $7^1/_2$ вечером. Ціни місць: крісло 1 зр., вступ на салю 50 кр. а для учеників 25 кр., ґалерия 15 кр.

— **В Товмачи** відбуде ся в неділю (16. с. м.) в сали театральній вечерок в память XXXVIII. роковин смерти Т. Шевченка. В проґраму входить: відчит, деклямация і аматорске переставлене штуки „Правда все горою“; відограють аматори-селяни. — Початок о $7^1/_2$ годині вечером.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелізниць державних** оповіщує: Північно-німецкий рух товаровий з Галичиною і Буковиною: часть II, зшиток 2, тарифа з 1. січня 1898, з днем 1. мая 1899 входить в житє додаток V.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 17 цьвітня. Є. В. Цісар принимав вчера на авдиенциї сина шаха перского.

Відень 17 цьвітня. В суботу пополудни відбула ся рада міністрів під проводом ґрафа Туна.

Відень Sonn.- u. Montags-Ztg. каже, що правительство в наслідок спізненя Німців в справі сформулованя своїх жадань відложило свою акцию на час пізнійший, аж до половини мая. Тогди розпічне ся дальша акция. На разї есть лиш один намір скликати Раду державну для вибору делеґаций.

Цетиня 17 цьвітня. Оногди оголошено урядово заручини чорногорского наслідника престола кн. Данила з княгинею Александрою, родом Мекленбурґско-стрелицкої.

Рим 17 цьвітня. Вчерашне торжество з нагоди роковин коронациї Папи відбуло ся величаво при участи Папи Льва XIII і около 50.000 людий.

Льондон 17 цьвітня. Торпедовець Гем виплинув з залогою 10 людий з Гонґ-Конґ до місцевости Таі-пу-су і заатакував хіньский відділ войска зложений з 1000 людий. Хінці почали стріляти, але опісля втекли.

моря та вкриває своїми луками і городами 70 квадр. кільометрів землї. Місто лиш зимою есть для Европейців здорове, бо літом лютить ся тут дуже часто холера і пропасниця. Північну часть міста, звану Ченапатнам, займають питомі жителі; єсть то місто черне, брудне, з вузкими і крутими улицями, але тут і найбільший рух торговельний. В полудневій стороні міста есть кріпость, Fort St. George, котра яко кріпость не має нині ніякого значіня; она служить лиш на приміщене для властий цивільних і войскових. В сій части міста жиють Европейці, і она есть красно збудована, та має богато городів. Вздовж побережа стоять: будинок, в котрім містить ся найвисший трибунал, дальше будинок адміраліциї, комора і величезні склади товарів. На північ від кріпости стоїть висока ліхтарня морска, котру видко на $3^1/_2$ милї далеко. На полудне від кріпости знаходить ся знов на побережу, званім Тіруалікене (по англійски Triplicane) велика палата ґубернатора і палата пенсіонованого набоба з Карнатака. На яких 5 кільометрів від кріпости на полудне, над самим берегом моря есть підгороде зв. Сьв. Тома (St. Thomas) або Маляіпур і тут знаходить ся горя сьв. Томи, на котрій після побожного оповіданя перебував сьв. Тома, ученик Ісуса Христа, котрого яко невільника привезли до Індиї, де він мав якомусь магараджі будувати палату; дїставши на то гроші на будову, він роздав їх бідним. Коли магараджа о тім довідав ся, хотів сьв. Тому убити, але дарував єму житє, коли довідав ся, що сьв. Тома побудував єму за ті гроші палату в небі. Отже в сїм підгородю жиють індийскі християни (або т. зв. Несторияни), котрі уважають сьв. Тому за основателя своєї церкви, а на горі сьв. Томи відбувають ся відпусти, на котрі приходять Несторияни з цілої Азиї. Мадрас має богато заведень наукових, університет, зьвіздарню, ботанічний город, політехніку, і т. д.

Мадрас есть третим з ряду найбільшим містом в Індиї і есть важним задля своєї торговлї з Анґлією, до котрої висилає головно бавовну, виправлені волові шкіри, козячі і овечі кожі, роги буйволів та оленів, тютюн, чай, каву, індиґо і сіл. Дві третини товарів ідуть рік річно до Англії а прочі розходять ся до Цейльону і Бомбаю, до Бенґалії і Бірми. Торговля була би може ще далеко більша бо місто есть сполучене многими зелїзницями з глубиною краю, але в тім лихо що не має доброго порту лиш отвертү пристань. Аж в послїдних часах вибудовано тут з великим трудом порт в той спосіб, що виставлено дві довгі греблї (молї). Та й само положене міста яко портового есть дуже недогідне, бо коли від жовтня до січня станут віяти північно всхідні вітри, то кораблї майже не можут приступити до побережа. Промисл в Мадрасї не есть дуже великий але все-таки значний. Тут суть головно фабрики бавовняних виробів (мушліни, хуетки, т. зв. мадраскі хустки до носа), відтак гарбарні, фабрики цукру, скла і т. п.

Недалеко Мадрасу коло Тірумаляївазаль есть славна ґрупа „сїмох Муні“, величезних божків витесаних з каменя, з котрих шість сидять побіч себе а один попереду перед ними.

З других міст в мадраскій президентурі найзамітнійше місто Мадура, над рікою Ваіґаі, котре має 87.000 жителів. Мадура була колись столицею королївства Карнатік. Місто се торгує головно бавовною і есть славне своїми сьвятинями присьвяченими божкови Шіва. До сих сьвятинь належить високо на 45 метрів і з 12 поверхами пагода та велика чультріс, галя для богомольців. Суть то одні із найславнійших памятників староіндийскої штуки будівництва.

(Дальше буде).

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 жовтня 1898, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·35	2·50	10·40	4·10	8·50	6·40	—
Підволочиск	—	1·55	6·—	—	9·35	11·—	—
Підвол. з Підз.	6·15	2·08	—	—	9·53	11·27	—
Іцкан	6·05	2·40	—	10·05	—	6·30	10·55
Ярослава	—	—	—	4·55	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·55	7·10	—	—
Тернополя	—	—	—	—	6·55	—	—
Скольго	—	—	—	—	9·15	—	—
Стрия, Хирова	—	—	—	—	—	—	3·00
Лавочного	—	—	—	5·20	—	—	7·00
Янова	—	—	—	8·45	—	7·44	—

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Приходять з

Кракова	1·30	5·10	8·45	9·05	6·10	9·10	—
Підволочиск	2·30	9·55	—	—	—	3·30	5·25
Підвол. з Підз.	2·15	9·39	—	—	—	3·04	5·—
Іцкан	9·45	1·50	—	—	6·45	5·40	10·35
Тернополя	—	—	—	7·50	—	—	—
Белзця	—	—	—	7·55	5·55	—	—
Ярослава	—	—	—	10·45	—	—	—
Гребенова Скольго і Стрия	—	—	—	—	1·40	—	—
Лявочного	—	—	—	—	8·05	—	10·30
Стрия, Калуша	—	—	—	12·15	—	—	—
Янова	—	—	—	7·40	1·01	—	—

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского; коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 і 36 мін.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

До Народної Часописи

і

Газети Львівскої

Всїлякі

ОГОЛОШЕНЯ

принимає виключно

АҐЕНЦИЯ

ДНЕВНИКІВ і ОГОЛОШЕНЬ

у Львові, Пасаж Гавсмана ч. 9.

Ново отворена Аґенция дневників і оголошень

Пасаж Гавсмана ч. 9,

принимає оголошеня до всїх дневників

і також пренумерату на всї часописи краєві і заграничні.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).